

Arhiepiscopul Ioan Maximovici, Sfântul desculț ce vine degrabă în ajutor, Viața, minunile, rugăciuni, - așa se intitulează cartea pe care v-o prezentăm și care a fost editată de către Editura Sophia, anul trecut. Opusculul este un duminicatul pentru tot omul pentru că ni-l prezintă pe acest mare ierarh al Bisericii așa cum a fost el, un slujitor și mijlocitor pentru tot cel ce trecea prin suferință, indiferent de religia lui. Despre un ierarh se cade să scrie și să vorbească tot un ierarh, dar în virtutea ascultării încredințate, sintetizăm viața sa.

„Pruncul Mihail s-a născut la 4 iunie 1896, într-o familie nobilă de ortodocși ucraineni, tatăl său Boris avându-și rădăcinile în Serbia, de unde înaintașii săi din neamul Maximovici pleaseră în vremea stăpânirii otomane din Balcani”¹. Copilăria și-a petrecut-o în Harkov, în natură, în compania animalelor, și, deodată cu vârsta, între viețuitorii Mănăstirii Sviatogorsk care erau mai bine de 600. La hirotonia întru episcop el afirma: „Din cele dintâi zile în care am început să fiu conștient de mine, am dorit să slujesc adevărului și dreptății. Părinții au aprins în mine dorința de a apăra neclintit adevărul și sufletul meu a fost cucerit de pilda celor care și-au dat viața pentru el”².

Un lucru demn de reținut de fiecare dintre noi cei care am procreat și naștem este faptul că „Sfântul Ioan a avut o relație foarte bună cu tatăl și cu mama sa și, de-a lungul vieții, a ținut seama de părerea și sfaturile lor”, și, deși copilul avea înclinații umaniste, totuși a urmat Academia Militară din Poltava și Facultatea de Drept, care l-au ajutat în misiunea sa, pentru că prima i-a imprimat o disciplină austeră soră cu viața monahală, iar cea de-a doua i-a dat cunoștințe necesare în misiunile sale diplomatice pentru refugiații din Tubabao. Adolescența sa a fost înrăuită „de marele nevoitor Teofan al Poltavei, care era numit în acea vreme singurul episcop ascet al Rusiei și care fusese duhovnic al familiei imperiale țarului Nicolae și al țarinei Alexandra”³. Se impune să amintim faptul că datorită rugăciunilor sale guvernanta sa – o catolică franceză - a fost atât de impresionată, încât a devenit ortodoxă. Așadar, de aici se desprinde ușor cât de importantă este imaginea preotului, a episcopului, a modelului pentru tinerii din preajma lor.

Când s-a instaurat regimul comunist a fost arestat de două ori, dar a fost eliberat datorită convingerilor sale profunde. Deși a profesat trei ani în domeniul juridic, totuși din cauza amenințărilor noii forme de guvernământ familia sa a plecat la Belgrad în 1921 unde Sfântul Ioan a urmat Facultatea de Teologie. În 1924 a fost hirotesit citeț, în 1926 a fost tuns în schima

¹ *Arhiepiscopul Ioan Maximovici, Sfântul desculț ce vine degrabă în ajutor, Viața, minunile, rugăciuni*, Ediție îngrijită de L.S. Desartovici, Editura Sophia, București, 2023, p. 9.

² *Ibidem*, p. 11.

³ *Ibidem*, p. 13.

monahală și hirotonit diacon și apoi ieromonah de către Mitropolitul Antonie Hrapovițki, fost ierarh al Harkovului. A primit numele Ioan în amintirea Sfântului Ioan Maximovici din Tobolsk, ruda sa îndepărtată, a cărui viață am prezentat-o acum două luni. Din 1929 până în 1934 a fost profesor la seminarul din Bitolia, eparhia de Ohrida, unde slujea Sfânta Liturghia în limba greacă pentru comunitățile macedoneană și elenă.

A fost pasionat de viețile sfinților încă din copilărie, iar de la depunerea voturilor monahale nu a mai dormit pe pat. Slujea Sfânta Liturghie zilnic⁴, postea aspru, sfătuia practic și era iubit de tineri pentru dragostea și ocrotirea sa părintească. La 28 mai 1934 a fost hirotonit arhieru și i s-a încredințat eparhia Shanghaiului în care a ajuns înaintea praznicului Vovideniei. Este demn să reținem că el „a acordat o foarte mare importanță educației religioase a copiilor și a tinerilor începând a fi prezent la examinările orale din cadrul cursurilor de catehizare din toate școlile eparhiei sale”. **A întemeiat un orfelinat** care de la opt copii care îi avea la început, a ajuns la mai bine de o sută.

Să amintim o faptă „excentrică”, care, ca multe altele, arată darul înaintevererii sfântului: a mers într-un cartier fumat, a intrat într-un magazin de unde a cumpărat două sticle cu băuturi alcoolice, a mers cu atenție pe străzile cartierului și s-a apropiat de un tomberon cu gunoi „acolo a început să asculte cu mare atenție. Apoi m-a chemat și mi-a dat să țin cele două sticle. A ridicat capacul containerului și acolo a găsit un copilaș care scâncea printre gunoaie. Când căuta cum să-l scoată din mizerii, din întuneric s-a arătat oarecine, care a început să mârâie ceva, amenințându-l pe Vlădica. Părintele Ioan s-a îndreptat spre acel om și i-a dat, în schimbul copilului, una din sticlele pe care le adusese. În acea noapte, episcopul s-a întors la orfelinat purtând doi copii în brațe”⁵.

Nevoințele cunoscute ale cuviosului au fost: mânca seara târziu, „iar nopțile le petrecea în rugăciune și doar spre dimineață ațipea, fie îngenuncheat înaintea icoanelor, fie într-un fotoliu. Chiar dacă era bolnav, **Sfântul Ioan slujea Sfânta Liturghie⁶ și vecernia, împărtășindu-se în fiecare zi**. Purtarea și îmbrăcămintea sa erau cât se poate de modeste, iar în picioare încălța numai sandale, pe care adeseori le dădea vreunui sărac și apoi umbla desculț un răstimp”⁷.

O altă faptă demnă de urmat era **vizitarea zilnică a spitalelor**, unde mărturisea, împărtășea și dădea iconițe și evanghelii de buzunar; iată ce mărturisește unul dintre apropiații

⁴ *Ibidem*, pp. 38, 40, 53.

⁵ *Ibidem*, p. 26.

⁶ Tot aici subscriem și **cercetarea deținuților pe care-i spovedea, îi împărtășea și-i întărea cu dragostea și prezența sa blândă**, *Ibidem*, p. 29.

⁷ *Ibidem*, p. 27.

lui: „Mama era pe patul de moarte când arhiepiscopul Ioan a venit la o catolică, nu la o ortodoxă, și s-a rugat cu ea și pentru ea. A doua zi, mama s-a sculat și a plecat din spital pe picioarele ei. Doctorii și asistentele au fost efectiv uluiți, deoarece spuneau că mama ar fi trebuit să moară până în dimineața acelei zile”⁸.

De asemenea, mergea la un așezământ psihiatric din afara Shanghaiului unde era așteptat și primit cu mare drag, spovedea și împărtășea. Și-a pus viața în primejdie pentru drepturile exilaților ruși în timpul stăpânirii japoneze, iar când chinezii au revenit au avut doar două posibilități: ori rămâneau în China și trebuia să se întoarcă acasă sub regimul ucigător al lui Stalin, ori încercau să obțină o viză sau cetățenie într-o țară cu un statut democratic.

În 1949 aproximativ 5000 de oameni cu episcopul Ioan ajungeau pe insula Tubabao unde au trăit în condiții mizere, cu temperaturi și umiditate foarte mare. Viața liturgică s-a trăit în barăci. De acolo a plecat la Washington unde a militat mai multe zile pe treptele Senatului american ca rușii să capete viza și să intre în Statele Unite.

Pe timpul slujirii ca și Arhiepiscop al Europei Apusene (1951-61) a prezentat Sinodului o listă de sfinți din primul mileniu creștin pentru a fi integrați în calendarul ortodox și cinstiți prin slujbe specifice. Între aceștia îi amintim pe sfinții: Ansgar, ierarh al Danemarcei (†865), Victor, mucenic din Marsilia (†304), Genoveva din Paris (†512), Ilarie de Poitiers (†368), Columban (†615), etc.

Reîntors în State a dus la bun sfârșit lucrările de construcție ale catedralei, a reșezat în duhul păcii obștea creștinească din San Francisco, a fost implicat direct în procesul de canonizare al Sfântului Ioan de Kronstadt, a scăpat de nenumărate ori de tentativele de otrăvire din partea colegilor săi, etc. Iarăși credem că este potrivit să reținem că „de fapt, el lua asupra sa moartea și boala din cei pentru care făcea rugăciune ...”⁹, după cum ne amintim că a făcut Sfântul Paisie Aghioritul, Sfântul Porfirie Kavsokalivitul, etc.

Să amintim dintre **ciudățeniile sfântului**, fapte care aveau în spate convingerea și credința ierarhului că el ședea în fața lui Dumnezeu și se comporta ca atare: a slujit un parastas pentru regele Alexandru I al Iugoslaviei chiar pe locul unde fusese ucis, adică în mijlocul unui bulevard din Paris¹⁰, i-a muștrat pe cei care au participat la balul de Halloween și nu la privegherea în cinstea Sfântului Ioan de Kronstadt așa: „Vlădica a trecut prin fața fiecărui om

⁸ *Ibidem*, p. 34. O altă minune a sa a făcut-o cu o bolnavă care era în descompunere și de la care mirosea îngrozitor. *Ibidem*, pp. 36-37. Jertfelnici sa față de cei care erau în mari lipsuri se poate rezuma în fraza: „Alături de susținerea cu toate puterile a vieții liturgice pentru a mijloci oamenilor posibilitatea de a se împărtăși cu Trupul și Sângele lui Hristos, Sfântul Ioan a fost prezent peste tot unde Domnul îi descoperea că trebuie să meargă, sau unde oamenii îi solicitau ajutorul”. *Ibidem*, p. 40.

⁹ *Ibidem*, p. 69.

¹⁰ *Ibidem*, pp. 43-44.

prezent (în localul unde se desfășura chermiza!), și i-a privit în ochi, calm și fără a spune vreun cuvânt. Încremenirea generală adevăratele muștrări de conștiință ale participanților la bal. Apoi Sfântul Ioan a plecat în tăcere. Dar în predica de a doua zi, prin cuvinte muștrătoare, i-a îndemnat pe toți să nu-și uite menirea pe acest pământ ...”¹¹.

Explicația legată de mersul desculț este legată de faptul că „din pricina durerilor intense ale picioarelor ... din cauza faptului că nu dormea întins, ci într-un fotoliu”¹².

Cartea conține o parte din minunile Sfântului Ioan, secțiune deosebit de importantă și ziditoare de suflet, iar în a treia parte sunt redată un număr consistent de rugăciuni cu un specific aparte: „pentru dobândirea sănătății sufletești și trupești, pentru binecuvântarea hranei, pentru dobândirea blândeții, pentru călăuzirea pașilor în viață, pentru izbăvirea din pribegia lăuntrică, pentru însănătoșirea minții, pentru izbăvirea de visele urâte, pentru regăsirea bucuriei de a trăi pe pământ, pentru a nu primi descurajarea când trecem prin greul încercărilor, pentru a-i iubi cu inimă de mamă pe toți, pentru a învăța să ne lăsăm călăuziți de dragostea Maicii Domnului, etc!”.

Așadar, atât această carte, cât și cea tipărită la Editura Apostolia¹³, sunt de un real folos tuturor și în consens cu tema duhovnicească anului civil în care ne aflăm, „a îngrijirii bolnavilor” și a sfinților jertfelnici pentru cei suferinzi, fără a aștepta ceva decât miluirea Domnului.

Slavă Domnului pentru Sfinții Săi!

Preot Cristian Prilipceanu

¹¹ *Ibidem*, p. 54.

¹² *Ibidem*, p. 57.

¹³ Bernard Le Caro, *Sfântul Ioan de Shanghai (1896-1966) și vremea sa*, Editura Apostolia, Elveția, 2017.